

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. július 6.
(OR. en)

10149/21

Intézményközi referenciaszám:
2021/0154 (NLE)

ECOFIN 636
CADREFIN 331
UEM 171
FIN 512

JOGALKOTÁSI AKTUSOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

Tárgy: A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(...)

Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 20. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

¹ HL L 57., 2021.2.18., 17. o.

mivel:

- (1) A Covid19-világjárvány zavart okozott Portugália gazdaságában. 2019-ben Portugália egy főre jutó bruttó hazai terméke (GDP) az uniós átlag 67 %-át tette ki. A Bizottság 2021-es tavaszi előrejelzése szerint Portugália reál-GDP-je 7,6 %-kal csökkent 2020-ban, 2020-ban és 2021-ben kumulatíván pedig várhatóan 3,9 %-kal esik vissza. A középtávú gazdasági teljesítményre hatást gyakorló, régóta fennálló szempontok közé tartozik a külső adósságnak, a magánszektor és az államháztartás adósságának számottevő állománya, valamint az alacsony termelékenység-növekedés. Emellett a beruházások elmaradása megnehezíti a zöld és digitális átállás kínálta lehetőségekben való részvételt, és azok teljes körű kiaknázását.

- (2) A Tanács 2019. július 9-én és 2020. július 20-án az európai szemeszter keretében ajánlásokat intézett Portugáliához. Így különösen a Tanács azt ajánlotta Portugáliának, hogy hozzon meg minden, a világijárvány hatékony kezelése, az államháztartás minőségének a növekedést serkentő kiadások előnyben részesítése révén történő javítása, az egészségügyi rendszer rezilienciájának megerősítése, valamint a minőségi egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápolás-gondozáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében szükséges intézkedést. Azt is ajánlotta Portugáliának, hogy javítsa a lakosság általános készség szintjét, a digitális készségekre, valamint a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén végzetek számának növelésére összpontosítva, továbbá támogassa a minőségi foglalkoztatást, és csökkentse a munkaerőpiac széttagoltságát. Azt ajánlotta Portugáliának, hogy javítsa a szociális védőhálókat eredményességét és megfelelőségét, és biztosítson elegendő és hatékony szociális védelmet és jövedelemtámogatást. Azt ajánlotta Portugáliának, hogy összpontosítsa a befektetéseket a zöld és digitális átállásra, különösen az innovációra, a vasúti közlekedési és a kikötői infrastruktúrára, az alacsony szén-dioxid-kibocsátásra való és az energetikai átállásra, valamint az energiahálózatok összekapcsolásának bővítésére, figyelembe véve a regionális különbségeket. A Tanács továbbá olyan intézkedések végrehajtását ajánlotta Portugáliának, amelyek a világijárvánnyal összefüggésben biztosítják a vállalkozások számára a szükséges likviditást, az időszak elejére ütemezik a közberuházási projekteket, és előmozdítják a gazdasági fellendülést elősegítő magánberuházásokat. Végül a Tanács azt ajánlotta Portugáliának, hogy hajtson végre reformokat az üzleti környezet javítása, különösen az engedélyezésből eredő szabályozási és adminisztratív akadályok, valamint a szabályozott szakmákra vonatkozó szabályozási korlátozások csökkentése, továbbá a közigazgatási és adóügyi bíróságok, valamint a fizetésképtelenségi és behajtási eljárások hatékonyságának növelése érdekében.

Miután értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv benyújtásakor az ezen országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért haladást, a Bizottság megállapítja, hogy maradéktalanul végrehajtották azon ajánlást, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésével összhangban meg kell hozni a világjárvány hatékony kezeléséhez, a gazdaság fenntartásához és az azt követő helyreállítás támogatásához szükséges valamennyi intézkedést. Lényeges haladást értek el a vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások likviditáshoz való hozzáféréseinek biztosítását célzó ideiglenes intézkedések végrehajtására vonatkozó ajánlást illetően.

- (3) A Bizottság 2021. június 2-án Portugáliára vonatkozóan közzétette az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ 5. cikke alapján elvégzett részletes felülvizsgálatot. Elemzése eredményeként a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Portugáliában a nettó külső kötelezettségek és a magánszektor és az államháztartás adósságának számottevő állományával, valamint a nemteljesítő hitelek magas szintjével kapcsolatos makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn alacsony termelékenységnövekedés mellett.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

- (4) Az euroövezet gazdaságpolitikájára vonatkozó ajánlásában a Tanács azt ajánlotta az euroövezeti tagállamoknak, hogy – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – lépjenek fel többek között annak érdekében, hogy biztosítsák a helyreállítást támogató szakpolitikai irányvonalat, és javítsák tovább a konvergenciát, a rezilienciát, valamint a fenntartható és inkluzív növekedést. Ajánlásában a Tanács azt is ajánlotta az euroövezeti tagállamoknak, hogy erősítsék meg a nemzeti intézményi kereteket, biztosítsák a makropénzügyi stabilitást, teljesítsék ki a gazdasági és monetáris uniót és erősítsék meg az euro nemzetközi szerepét.
- (5) 2021. április 22-én Portugália az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikke (1) bekezdésének megfelelően benyújtotta a Bizottságnak nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét. Az említett benyújtást a helyi és regionális önkormányzatok, a szociális partnerek, a civil társadalmi szervezetek, az ifjúsági szervezetek és más releváns érdekelt felek bevonásával a nemzeti jogi kerettel összhangban lefolytatott konzultációs folyamat előzte meg. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek iránti nemzeti felelősségvállalás alátámasztja azok sikeres végrehajtását, tartós nemzeti szintű hatását és európai szintű hitelességét. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság az említett rendelet V. mellékletében meghatározott értékelési iránymutatásokkal összhangban értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét.

- (6) A helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek az (EU) 2021/241 rendelettel létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (a továbbiakban: az Eszköz) és az (EU) 2020/2094 tanácsi rendelettel¹ létrehozott Európai Unió Helyreállítási Eszköz általános célkitűzéseit kell követniük a Covid19-válságot követő helyreállítás támogatása érdekében. Elő kell mozdítaniuk az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohézióját azáltal, hogy hozzájárulnak az (EU) 2021/241 rendelet 3. cikkében említett hat pillérhez.
- (7) A tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveinek végrehajtása egy reformokat és beruházásokat magában foglaló, Unió-szerte összehangolt törekvést fog képezni. Az összehangolt és egyidejű végrehajtás, valamint a határokon átnyúló és több országot átfogó projektek végrehajtása révén az ilyen reformok és beruházások kölcsönösen erősíteni fogják egymást, és pozitív továbbgyűrűző hatásokat fognak eredményezni Unió-szerte. Ezért az Eszköz által a tagállamok növekedésére és munkahelyteremtésére gyakorolt hatás körülbelül egyharmada a más tagállamokból eredő továbbgyűrűző hatásokból fog származni.

A hat pillérhez hozzájáruló kiegyensúlyozott válasz

- (8) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének a) pontjával és V. mellékletének 2.1. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv nagymértékben („A” minősítés) átfogó és kellően kiegyensúlyozott választ jelent a gazdasági és társadalmi helyzetre, ezáltal megfelelően hozzájárulva az említett rendelet 3. cikkében említett hat pillér mindegyikéhez, figyelembe véve az érintett tagállam előtt álló konkrét kihívásokat és a számára biztosított pénzügyi allokációt, valamint a kért hiteltámogatást.

¹ A Tanács (EU) 2020/2094 rendelete (2020. december 14.) a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Unió Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (HL L 433I., 2020.12.22., 23. o.).

- (9) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv olyan intézkedéseket foglal magában, amelyek mind a hat pillérhez hozzájárulnak, és a helyreállítási és rezilienciaépítési terv jelentős számú eleme több pillért is érint. Egy ilyen megközelítés hozzájárul annak biztosításához, hogy az egyes pillérekkel átfogóan, koherens módon foglalkozzanak. Továbbá, tekintettel a Portugália előtt álló konkrét kihívásokra, az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre helyezett különös hangsúly, a pillérek közötti általános súlyozással együtt, kellően kiegyensúlyozottnak tekinthető.
- (10) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv az éghajlattal kapcsolatos intézkedések széles körét irányozza elő, és az összes elem mintegy háromnegyede járul hozzá a zöld átálláshoz. Az ilyen intézkedések közé tartozik az épületek energiahatékonyságának növelése, az ipar dekarbonizációja és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv több területen foglalkozik a digitális vonatkozású kihívásokkal, az összes elem körülbelül felének hozzájárulása mellett, többek között a közszolgáltatások digitalizálásával és a digitális technológiáknak a vállalkozói készség előmozdítása érdekében történő bevezetésével, valamint az ipari bázis digitális átállásának fellendítését célzó üzleti léptékváltással. A digitális készségek hiányával kapcsolatos kihívások kezelése érdekében a helyreállítási és rezilienciaépítési terv intézkedéseket tartalmaz az oktatási rendszer, valamint a szakoktatási és -képzési rendszerek korszerűsítésére, többek között a piac szempontjából releváns képesítések biztosítása és a felnőttoktatás relevanciájának növelése, valamint a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok, a bölcsészettudomány és a matematika (a továbbiakban: STEAM), különösen az informatika terén végzettek számának növelése érdekében.

- (11) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv nagymértékben lefedi az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés harmadik pillérét, amelyhez majdnem minden elem közvetlenül hozzájárul. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv szinte valamennyi eleme közvetlenül lefedi a gazdasági kohéziót, a termelékenységét és a versenyképességet, és foglalkozik a különböző, egymással összefüggő kihívásokkal, így például a fenntartható növekedés és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás előmozdításával, a szociális szolgáltatások egyetemes nyújtásával, az innovációhoz való hozzájárulással, az új technológiákkal és a dekarbonizációval, a közszolgáltatások dematerializációjával, valamint a vállalkozások finanszírozásához való hozzájárulással és a tőkepiacok fejlesztésével. A társadalmi és területi kohéziós dimenziók szorosan összefonódnak, különösen a kevésbé fejlett portugál régiókban. A regionális és helyi hatóságoknak központi szerepet kell vállalniuk a különböző közösségi alapú szolgáltatások nyújtásában, és széles területi lefedettséget kell biztosítaniuk olyan területeken, mint a szociális lakhatás, óvodák, kisgyermekkor gondozás és oktatás, egészségügyi ellátás, tartós ápolási-gondozási szolgáltatások és szociális napközi otthonok az idősek és a fogyatékossgal élő személyek számára, összhangban a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel.

- (12) Az összes elem megközelítőleg fele járul hozzá az egészségügyi, gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciához, amely olyan intézkedések hatálya alá tartozik, mint az egészségügyi alapellátás, a folyamatos ellátás és a palliatív ellátás nemzeti hálózatainak megerősítése, valamint a megfizethető szociális lakhatás és az innovatív, integrált szociális szolgáltatások Lisszabon és Porto nagyvárosi területein való biztosítása. A digitális technológiák és interoperabilitási megoldások elfogadása erősíti a közigazgatás intézményi kapacitását és rezilienciáját. A következő generációra vonatkozó szakpolitikák több intézkedés hatálya alá tartoznak, és az összes elem közel egyharmada közvetlenül kapcsolódik hozzá, továbbá közvetlen hatást gyakorolnak a gyermekekre és a fiatalokra, így például növelik a gyermekgondozási létesítmények, a szakoktatási és -képzési tanfolyamok és a felsőoktatás kapacitását, beleértve a STEAM kurzusokat is, javítják a fiatalok karrier- és jövedelmi kilátásait, valamint növelik a felsőoktatási hallgatói szálláshelyek állományát. Ezt az oktatás digitalizációjára és a személyes IT-eszközök diákok számára történő kiosztására vonatkozó intézkedés kíséri.

Az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének kezelése

- (13) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan hozzájárul a Portugáliának címzett, releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezeléséhez („A” minősítés), beleértve azok költségvetési vonatkozásait is, továbbá az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke alapján tett ajánlások vagy a Bizottság által az európai szemeszter keretében hivatalosan elfogadott egyéb releváns dokumentumokban azonosított kihívások hatékony kezeléséhez.

- (14) A világjárványra adott azonnali költségvetés-politikai válasszal kapcsolatos ajánlások úgy tekinthetők, hogy kívül esnek Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési tervének hatókörén, mindazonáltal Portugália a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésével összhangban 2020-ban és 2021-ben általában kellően és kielégítően reagált a gazdaság költségvetési eszközökkel történő támogatásának azonnali igényére. Ezen túlmenően a középtávú költségvetési cél 2020-ban történő elérésére vonatkozó ajánlás – figyelembe véve a szokatlan eseményekhez kapcsolódó juttatást, amelyre vonatkozóan átmeneti eltérést adtak – már nem releváns, mind a vonatkozó költségvetési időszak lejárta, mind a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének a Covid19-válsággal összefüggésben 2020. márciusban történt aktiválása miatt.
- (15) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv nagyszámú egymást kölcsönösen erősítő reformot és beruházást foglal magában, amelyek hozzájárulnak a Tanács által az európai szemeszter keretében 2019-ben és 2020-ban Portugáliának címzett országspecifikus ajánlásokban felvázolt gazdasági és társadalmi kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezeléséhez, különösen az államháztartás minősége és fenntarthatóságát, a szociális szolgáltatások és az egészségügyi rendszer hozzáférhetőségét és rezilienciáját, a munkaerőpiacot, az oktatást és a készségeket, a kutatást és fejlesztést (K+F) és az innovációt, az éghajlatpolitikai és a digitális átállást, az üzleti környezetet és az igazságszolgáltatási rendszert illetően.

- (16) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv olyan, mindenre kiterjedő költségvetési-strukturális reformot tartalmaz, amely várhatóan jelentősen javíthatja az államháztartás minőségét és fenntarthatóságát és erősíti az általános kiadásellenőrzést, a költséghatékonyt és a megfelelő költségvetés-tervezést. Ez a reform olyan fokozatos lépéseket foglal magában, amelyek várhatóan a 2015. évi költségvetési kerettörvény teljes körű és hatékony végrehajtását eredményezik azzal, hogy Portugália éves költségvetési folyamatának strukturális elemei közé illesztik a kiadások felülvizsgálatát, biztosítják a hatékonyságnövekedés utólagos értékelését, valamint megerősítik a központosított közbeszerzést. Ez a reform várhatóan megerősíti az állami tulajdonú vállalatok pénzügyi fenntarthatóságát is azáltal, hogy új modellt vezet be e vállalatok pénzügyi helyzetének és teljesítményének elemzésére és közzétételére, hogy lehetővé váljon az időben történő, átláthatóbb és átfogóbb nyomon követés. Rendelkezik továbbá az elszámoltathatóság növelése érdekében bevezetendő tervezési és irányítási eszközökről, például a teljesítményorientált irányítási gyakorlatok terjesztése érdekében átalakított irányítási szerződésekről. Az említett reformot az államháztartási gazdálkodás információs rendszereibe való beruházás kíséri.

- (17) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv az egészségügyi rendszer rezilienciájának megerősítését, valamint a minőségi egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápolás-gondozáshoz való egyenlő hozzáférést célzó reformokat és beruházásokat is magában foglal. Az ilyen reformok és beruházások célja az egészségügyi alapellátás, valamint a mentális egészséggel kapcsolatos és a tartós ápolási-gondozási szolgáltatások reagálási kapacitásának megerősítése, a hatékonyság növelését célzó lépésekkel és a nemzeti egészségügyi szolgálat különböző elemei közötti illeszkedés megteremtésével kombinálva. Egyedi intézkedések irányulnak Madeira legkülső régió regionális egészségügyi rendszerének megerősítésére, valamint Madeira és az Azori-szigetek egészségügyi rendszerének digitalizációjára. Emellett a közkórházak irányítási modelljére irányuló reform kiteljesítése a közkórházak tartós hátralékainak kiváltó okait is kezeli. Az említett reform várhatóan kombinálja a kórházak beruházási és munkaerő-felvételi döntések terén megjelenő nagyobb autonómiáját a fokozott nyomon követéssel és az erősebb elszámoltathatósággal, hozzájárulva ezáltal a hátralékok felhalmozódásának fenntartható módon történő megelőzéséhez.

- (18) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv azáltal kezeli a társadalmi kihívásokat, hogy markáns válaszingázkedéseket tartalmaz a szociális védőhálók eredményességének és megfelelőségének javítására, különösen a szociális lakhatást és a szociális szolgáltatásokat érintő reformok és beruházások révén, az időseket, a gyermekeket és a fogyatékkal élő veszélyeztetett csoportokat középpontba állítva. Az ilyen reformok és beruházások a következőket foglalják magukban: a nemzeti lakhatási terv és a nemzeti szegénységellenes stratégia jóváhagyása, valamint egy olyan támogatási program, amely új épületek építése vagy meglévő lakások felújítása révén biztosítja a lakhatáshoz való hozzáférést; a szociális létesítmények férőhelyeinek bővítése, és a meglévő létesítmények felújítása; az otthoni és közösségi alapú ellátás megerősítése; szociális intervenciós csoportok létrehozása a kontinentális Portugália településein; a hátrányos helyzetű közösségek támogatására irányuló integrált programok a deprivált nagyvárosi területeken; valamint a szociális biztonsági szolgáltatások felhasználóbaráttá tétele digitalizáció révén.
- (19) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv olyan reformokat és beruházásokat foglal magában, amelyek az üzleti környezetet érintő, állandósult szűk keresztmetszetek kezelésére irányulnak. Ezen reformok és beruházások közé tartozik a különböző szabályozott szakmákat érintő korlátozások csökkentése a verseny előmozdítása érdekében, az üzleti engedélyezési követelmények felülvizsgálata és az egyszeri adatszolgáltatás elvének alkalmazása a közigazgatással fenntartott kapcsolatokban az adminisztratív költségek csökkentése érdekében, valamint az igazságszolgáltatási rendszer korszerűsítése és hatékonyságának növelése, az eljárások digitalizálásához kapcsolódó hatékonyságnövekedés kihasználása mellett.

- (20) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv jelentős beruházásokat foglal magában a kutatás és az innováció – különösen innovációs menetrendek kulcsfontosságú ágazatokban történő kidolgozása révén történő – fellendítésére, ideértve az üzleti és a tudományos körök közötti kapcsolatok előmozdítását célzó zöld menetrendeket is. Beruházások várhatóak a fenntartható mezőgazdasággal kapcsolatos kutatás és innováció előmozdítása érdekében is. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv magában foglal a vállalkozások feltőkésítésére irányuló beruházásokat is, például egy különleges célú gazdasági egység létrehozását, amelynek ezt követően sajáttőke- és kvázisajátítottke-finanszírozás formájában életképes portugál vállalkozásokba kell befektetnie.
- (21) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv jelentős mértékben hozzájárul az éghajlatvédelmi átállás jelentette kihívás kezeléséhez. Magában foglal a termelő ágazatok dekarbonizációját célzó kutatásra és innovációra irányuló beruházásokat, valamint az épületek energiahatékonyságának növelését célzó intézkedéseket mind a magán-, mind a közszektorban. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan fenntarthatóbbá teszi a városi közlekedést, mivel előirányozza a tömegközlekedést irányító hatóságok megerősítését, a lisszaboni és portói nagyvárosi területeken a metróhálózatok bővítésébe, valamint a helyi érdekű vasúti és buszos gyors személyszállítási rendszerekbe való beruházást, továbbá a tömegközlekedési flotta számára kibocsátásmentes járművek vásárlását. Az intézkedések célja emellett a megújuló energiával kapcsolatos beruházások előmozdítása Portugália kontinentális területén és Madeira és az Azori-szigetek autonóm régióban. Az éghajlatváltozás hatásainak enyhítése érdekében jelentős reformoknak és beruházásoknak kell védeniük az erdőket. A tájtervezési és -gazdálkodási programok a várakozások szerint kialakítják a sérülékeny területek kívánatos tájképét, hogy növeljék a területek éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokkal – különösen az erdőtüzekkel és a biológiai sokféleség csökkenésével – szembeni rezilienciáját, valamint hogy a mezőgazdasági ingatlanok átlagos méretének növelésével, a földhasználat megváltoztatásával és új gazdasági tevékenységek tervezésével előmozdítsák a fenntartható növekedést és a területi kohéziót.

- (22) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv jelentősen hozzájárul a digitális átállás jelentette kihívás kezeléséhez mind Portugália kontinentális területén, mind Madeira és az Azori-szigetek autonóm régióban. Jelentős reformokat és beruházásokat terveznek a vállalkozások digitalizálását illetően a digitális technológiák és folyamatok bevezetése érdekében. Az oktatási és szakképzési rendszereket érintően végrehajtott beruházások és reformok nagyrészt arra összpontosítanak, hogy a tanterveket, a tanítási módszereket és az erőforrásokat kiigazítsák a különböző csoportok, például a diákok, a tanárok, a munkaerő, a vállalkozások és a köztisztviselők sajátos igényeinek megfelelő digitális készségek biztosítása érdekében. Egyéb jelentős reformok és beruházások irányulnak a közigazgatás digitalizálására az általános közigazgatásra, az igazságszolgáltatási rendszerre és az államháztartási gazdálkodásra vonatkozóan tervezett intézkedésekkel abból a célból, hogy a közigazgatást hatékonyabbá, reziliensebbé és a polgárok számára hozzáférhetőbbé tegyék.
- (23) A fent említett kihívások kezelése révén a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan hozzájárul az alacsony termelékenység-növekedéssel és a nemteljesítő hitelek jelentős állományával jellemzett körülmények között a külső kötelezettségeknek, valamint a magánszektor és az államháztartás adósságának számottevő állományával kapcsolatos, az (EU) 1176/2011 rendelet 6. cikke értelmében 2019-ben és 2020-ban tett ajánlásokban azonosított makrogazdasági egyensúlyhiányok kiigazításához is.

A növekedési potenciálhoz, a munkahelyteremtéshez, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciához való hozzájárulás

- (24) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének c) pontjával és V. mellékletének 2.3. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan jelentős hatást („A” minősítés) gyakorol Portugália növekedési potenciáljának, munkahelyteremtésének, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciájának a megerősítésére, hozzájárulva a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához, többek között a gyermekekre és fiatalokra vonatkozó szakpolitikák előmozdítása révén, valamint a Covid19-válság gazdasági és társadalmi hatásának enyhítésére, ezáltal fokozva az Unión belüli gazdasági, társadalmi és területi kohéziót és konvergenciát.
- (25) A Bizottság szolgálatai által készített szimulációkból kiderül, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési terv – az Európai Unió Helyreállítási Eszköz többi intézkedésével együtt – alkalmas arra, hogy Portugália GDP-jét 2026-ig 1,5–2,4 % közötti mértékben növelje; ezek a szimulációk nem tartalmazzák a strukturális reformok lehetséges pozitív hatását, amely jelentős lehet. A portugál helyreállítási és rezilienciaépítési terv ambiciózus reform- és beruházáscsomagot tartalmaz az ország sokkhatásokkal szembeni sebezhetőségének kezelésére, valamint gazdasági, intézményi és társadalmi rezilienciájának megerősítésére. Az intézményi szűk keresztmetszetek megszüntetésre és a verseny ösztönzésére kialakított reformok, valamint az aktív munkaerőpiaci szakpolitikákba, a K+F-be, az innovációba és a digitalizációba történő jelentős beruházások az azonosított kihívások kiváltó okaira irányulnak, és várhatóan élénkítik az ország versenyképességét és termelékenységét.

- (26) A növekedéshez és a foglalkoztatáshoz várhatóan elsődlegesen az innovációba, az oktatásba, ezen belül a digitális készségekbe és a szakképzésbe, az ipar dekarbonizációjába, a vállalkozások digitalizációjába, az üzleti tevékenységek feltőkésítésébe és a lakhatásba történő beruházások és az ezekre irányuló reformok járulnak majd hozzá. A beavatkozás további fő területei közé tartozik az egészségügy, a kultúra, a közlekedési infrastruktúra, az erdőgazdálkodás és a vízgazdálkodás, a közigazgatás minősége és kapacitása, beleértve az államháztartási gazdálkodást, az igazságügyi szolgáltatások és a közszolgáltatások digitalizálása.

- (27) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv jelentős intézkedéseket irányoz elő a régóta fennálló társadalmi kihívások kezelésére, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a területi dimenzióra és a vidéki és városi területek közötti különbségekre, ezáltal erősítve a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót és konvergenciát Portugáliában és az Unióban. Ezen intézkedések kiterjednek annak szükségességére, hogy az egészségügyi és tartós ápolási-gondozási szolgáltatások reagálóképességét és hozzáférhetőségét meg kell erősíteni, tekintettel a gyors népességelöregedésre, valamint hozzáférést biztosítanak a megfizethető szociális lakhatáshoz. A szociális sebezhetőséget emellett az idősekre, a fogyatékkal élőkre, az etnikai kisebbségekre és a migránsokra összpontosító szociális szolgáltatások széles körének biztosításával, valamint a deprivált nagyvárosi területeken élő hátrányos helyzetű közösségeket támogató integrált programok révén is kezelni kell. Ennek keretében meg kell erősíteni a tömegközlekedési hálózatokat a városi területeken, ami különösen fontos a hátrányos helyzetű ingázó munkavállalók számára, és meg kell szilárdítani a munkavállalói jogokat, különösen a digitális gazdasághoz kapcsolódó atipikus munkaszerződések esetében. Ezek az intézkedések elő fogják segíteni a szociális jogok európai pillérére vonatkozó, 2021. május 7-i portói csúcstalálkozón elfogadott cselekvési terv végrehajtását, és várhatóan hozzájárulnak a szociális eredménytábla mutatói szintjének javításához.

- (28) Fontos intézkedések irányulnak a gyermekekre és a fiatalokra, például olyan intézkedések, amelyek növelik az óvodák és a gyermekgondozási szolgáltatások kapacitását és támogatják az állandó, minőségi munkahelyek fiatalok számára történő létrehozását. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervnek elő kell mozdítania a felsőoktatásba való beiratkozást is, különösen a STEAM szakterületeken, és létre kell hoznia a rövid időtartamú posztgraduális kurzusokat kínáló felsőoktatási intézmények hálózatát. Az intézkedéseknek támogatniuk kell továbbá a digitális technológiáknak az alap- és középfokú oktatási rendszerbe való integrálását a digitális erőforrások tantermekben történő használatával, az oktatási tartalmak digitalizálásával, valamint az oktatási technológiákkal, például programozható robotokkal ellátott laboratóriumok létrehozásával.

A jelentős károkozás elkerülése

- (29) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének d) pontjával és V. mellékletének 2.4. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan biztosítja, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt reformok és beruházási projektek végrehajtására irányuló egyetlen intézkedés se sértse jelentősen („A” minősítés) a környezeti célkitűzéseket az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ 17. cikke értelmében (a jelentős károkozás elkerülését célzó elv).

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

- (30) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv mindegyik reform és beruházás tekintetében biztosítja, hogy az (EU) 2020/852 rendelet 17. cikke értelmében vett hat környezeti célkitűzés – nevezetesen az éghajlatváltozás mérséklése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a vízi és a tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme, a körforgásos gazdaság, a szennyezés megelőzése és csökkentése, valamint a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása – egyike se sérüljön jelentősen. Portugália a Bizottság „Technikai iránymutatás a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet keretében történő alkalmazásáról” című közleményében¹ meghatározott technikai iránymutatásnak megfelelően indokolással szolgált. Portugália szükség esetén mérséklési intézkedések végrehajtását javasolta a jelentős károk elkerülése érdekében, amit megfelelő mérőszámok révén kell biztosítani.

¹ HL C 58., 2021.2.18., 1. o.

- (31) Különös figyelmet kaptak azok az intézkedések, amelyek környezeti célkitűzésekre gyakorolt hatása indokolja az alapos vizsgálatot. A 7. elem (Infrastruktúrák) négy olyan intézkedést tartalmaz, amelyek közötti közlekedési infrastruktúra kiépítését vagy korszerűsítését foglalják magukban (RE-C7-I2, I3, I4 és I5). Az éghajlatváltozás mérséklésére, valamint a szennyezés megelőzésére és csökkentésére irányuló célkitűzések jelentős megsértésének elkerülése érdekében Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési terve kísérő intézkedésként tartalmazza az RE-C7-I0 (Az elektromos járművek töltőhálózatának bővítése) elnevezésű beruházást. A beruházás célja, hogy dekarbonizálja a közúti közlekedést azzal, hogy 2025-ig 15 000 nyilvánosan hozzáférhető töltőállomást biztosít az elektromos járművek rendelkezésére. Hasonlóképpen, ami a 9. elem (Vízgazdálkodás) vízgazdálkodási intézkedéseit (TC-C9-I1 és I2) illeti, amelyek magukban foglalják egy gát és egy sótalánító üzem megépítését, valamint öntözési és vízszerezési intézkedéseket, Portugáliának – összhangban az Unió környezetvédelmi jogával, többek között a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel¹ – biztosítania kell a továbbiakban, hogy az ezen intézkedésekre vonatkozó környezeti hatásvizsgálat eredményének és feltételeinek végrehajtása révén ne kerüljön sor jelentős környezeti károkozásra. Ennek célja különösen az érintett víztestekre gyakorolt olyan jelentős hatás elkerülése, amely veszélyeztetné vagy késleltetné a jó állapot vagy potenciál elérésére irányuló célkitűzést. Mindezzel arra is törekszenek, hogy az intézkedések ne érintsék hátrányosan az érintett víztől közvetlenül függő védett élőhelyeket és fajokat.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327, 22.12.2000, p.1).

A zöld átálláshoz, többek között a biológiai sokféleség előmozdításához való hozzájárulás

- (32) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének e) pontjával és V. mellékletének 2.5. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek nagymértékben („A” minősítés) hozzájárulnak a biológiai sokféleségre is kiterjedő zöld átálláshoz vagy az abból fakadó kihívások kezeléséhez. Az éghajlat-politikai célkitűzéseket támogató intézkedésekre – az (EU) 2021/241 rendelet VI. mellékletében foglalt módszertannak megfelelően számítva – a helyreállítási és rezilienciaépítési terv teljes allokációjának 37,9 %-át kitevő összeget fordít Portugália. Az említett rendelet 17. cikkének megfelelően a helyreállítási és rezilienciaépítési terv összhangban van a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó nemzeti energia- és klímatervben foglalt információkkal.
- (33) A reformok és beruházások várhatóan jelentősen hozzájárulnak Portugália 2030-ig tartó időszakra vonatkozó nemzeti energia- és klímatervben és a 2050-ig szóló karbonsemlegességi ütemtervben meghatározott, dekarbonizációs és energetikai átmenettel kapcsolatos célkitűzéseinek megvalósításához, ezáltal hozzájárulva az Unió éghajlat-politikai célértékéhez és környezeti célkitűzéseéhez. Tizenhat elem tartalmaz az éghajlat-politikai célkitűzéshez, és tizenhat elem a környezeti célkitűzésekhez, többek között a biológiai sokféleséghez hozzájáruló intézkedéseket. A biológiai sokféleséget különösen az erdőgazdálkodás javítása, a nem gondozott monokultúrák kiterjedt területeinek és a tűzvészek nagy kockázatának a kezelése, illetve a fenntartható kék gazdaság előmozdítása révén lehet növelni. E javasolt intézkedések végrehajtásának várhatóan tartós hatása lesz, különösen azáltal, hogy hozzájárul a zöld átálláshoz, a biológiai sokféleség növeléséhez és a környezetvédelemhez.

- (34) Az energiahatékonysági beavatkozások adják az éghajlat-politikai hozzájárulás nagy részét. Az éghajlattal és a környezettel kapcsolatos egyéb jelentős hozzájárulásokat a fenntartható városi közlekedésbe vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásba és az éghajlatváltozás megelőzésébe történő beruházások biztosítják. A karbonszegény gazdaságra, az éghajlatváltozással szembeni rezilienciára és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra összpontosító kutatási és innovációs folyamatok, valamint az erdőgazdálkodási és vízgazdálkodási intézkedések szintén hozzájárulnak az éghajlat-politikai és környezeti célkitűzésekhez. A reformok célja az ipar dekarbonizációjának előmozdítása, fenntarthatóbb termelési folyamatok kialakítása és a közlekedéstervezés javítása.

A digitális átálláshoz való hozzájárulás

- (35) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének f) pontjával és V. mellékletének 2.6. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek várhatóan nagymértékben („A” minősítés) hatékonyan hozzájárulnak a digitális átálláshoz vagy az abból fakadó kihívások kezeléséhez. A digitális célkitűzéseket támogató intézkedésekre – az (EU) 2021/241 rendelet VII. mellékletében foglalt módszertannak megfelelően számítva – a helyreállítási és rezilienciaépítési terv teljes allokációjának 22,1 %-át kitevő összeget fordít Portugália.

- (36) Összesen 14 elem tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak a digitális célkitűzéshez, és széles körű, horizontális megközelítést alkalmaznak, négy elemet pedig teljes egészében a digitális átállásnak szentelnek. Jelentős reformokat és beruházásokat terveznek a vállalkozások digitalizálását és a digitális készségek biztosítását illetően. Más jelentős reformok és beruházások a közigazgatás, az igazságszolgáltatási rendszer és az államháztartási gazdálkodás digitalizálására irányulnak. További beruházások konkrét ágazatok – például az alap- és középfokú oktatás, az egészségügy, a kultúra és az erdőgazdálkodás – digitalizálását tűzik ki célul.
- (37) A digitális átálláshoz való hozzájáruláson túl ezek a beruházások a lakosság készség szintjével kapcsolatos kihívásokat is kezelik, különös tekintettel a felnőtt lakosság digitális jártasságára, valamint a készségeknek a munkaerőpiac változó igényeihez való hozzáigazítása szükségességére. A beruházások a digitális technológiákhoz való egyenlő hozzáféréssel, valamint a minőségi oktatással és képzéssel kapcsolatos kihívások kezeléséhez is hozzájárulnak.
- (38) A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt digitális vonatkozású reformok és beruházások várhatóan tartós hatást gyakorolnak majd különösen az ország közigazgatásának digitális átállására, az igazságszolgáltatási rendszerre, a szociális szolgáltatásokra, az ipari bázisra, a lakosság készség szintjére, valamint a nemzeti és regionális egészségügyi szolgáltatásokra.

Tartós hatás

- (39) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének g) pontjával és V. mellékletének 2.7. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan nagymértékben („A” minősítés) tartós hatást gyakorol Portugáliára.
- (40) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv strukturális változásokat irányoz elő a közigazgatás, a lakhatás, a vállalkozások feltőkésítése és az innováció, az igazságszolgáltatás, a szigorúan szabályozott szakmák és a közigazgatási digitalizáció terén. Sok esetben a helyreállítási és rezilienciaépítési terv különböző elemeiben megjelenő intézkedéseket úgy alakították ki, hogy növeljék az érintett intézmények digitalizációjának szintjét, ami várhatóan tartós hatással lesz a szolgáltatások minőségére és az üzleti környezetre.
- (41) A beruházások területén tartós strukturális változás várható a *Banco Português de Fomento*, a Nemzeti Fejlesztési Bank feltőkésítése és megbízatásának bővítése miatt. A bankok feltőkésítésének javasolt növelése várhatóan megkönnyíti majd a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést, különösen a válság által érintett kis- és középvállalkozások számára, valamint hosszú távon fellendíti a versenyképességet és a munkahelyteremtést. Az egyéb kulcsfontosságú szakpolitikai célkitűzések közé tartozik a vállalkozásoknak történő tudás- és technológiatranszfer, a termékek és szolgáltatások diverzifikálása, valamint annak megvalósítása, hogy a K+F beruházások 2030-ig elérjék a GDP 3 %-át. Végezetül, az ipar dekarbonizációjára irányuló beruházások és szakpolitikák célja az ipar energiahatékonyágának növelése és a portugál gazdaság importtartalmának csökkentése, ezáltal javítják az ország versenyképességét és növekedési potenciálját, egyúttal hozzájárulnak az éghajlatváltozással kapcsolatos célok eléréséhez.

- (42) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartós hatása a helyreállítási és rezilienciaépítési terv és a kohéziós politikai alapokból finanszírozott egyéb programok közötti szinergiák révén is fokozható, különösen a mélyen gyökerező területi kihívások érdemi kezelése és a kiegyensúlyozott fejlődés előmozdítása révén.

Nyomon követés és végrehajtás

- (43) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének h) pontjával és V. mellékletének 2.8. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben javasolt intézkedések megfelelőek („A” minősítés) a helyreállítási és rezilienciaépítési terv eredményes nyomon követése és végrehajtása biztosításának szempontjából, ideértve a tervezett ütemtervet, mérföldköveket és célokat, valamint a kapcsolódó mutatókat is.
- (44) Az „Estrutura de Missão Recuperar Portugal” (a *Recuperar Portugal* munkacsoport) elnevezésű igazgatási struktúrának kell nyomon követnie és végrehajtania a helyreállítási és rezilienciaépítési tervet. A munkacsoport feladatait a nemzeti jogszabályok egyértelműen meghatározzák és előírják, ami biztosítja a stabil koordinációs és jelentéstételi mechanizmust e struktúra és a különböző elemekhez tartozó beruházások és reformok végrehajtásáért felelős egyéb szervek között. A munkacsoport egyértelműen rá ruházott felelősségi körökkel és a megfelelő struktúrával rendelkezik a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásához, a haladás nyomon követéséhez és a jelentéstételhez. A munkacsoportnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásának végéig kell működnie.

- (45) A portugál helyreállítási és rezilienciaépítési terv mérföldkövei és céljai megfelelő rendszert alkotnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásának nyomon követésére. E célok és mérföldkövek kellően egyértelműek és átfogóak ahhoz, hogy teljesítésük nyomon követhető és ellenőrizhető legyen. A portugál hatóságok által ismertetett ellenőrzési mechanizmusok, adatgyűjtés és felelősségi körök kellően stabilnak tűnnek ahhoz, hogy a mérföldkövek és célok teljesítésekor megfelelően alátámasszák a folyósítási kérelmeket. A mérföldkövek és célok az (EU) 2021/241 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése szerint támogatásra jogosult, már befejezett intézkedések szempontjából is relevánsak. E mérföldkövek és célok tartósan kielégítő teljesítése szükséges a folyósítási kérelem alátámasztásához.
- (46) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az Eszköz keretében nyújtott pénzügyi támogatást az (EU) 2021/241 rendelet 34. cikkével összhangban közöljék és elismerjék. Az (EU) 2021/240 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹ létrehozott Technikai Támogatási Eszköz keretében a tagállamok technikai támogatást kérhetnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervük végrehajtásához.

Költségszámítás

- (47) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének i) pontjával és V. mellékletének 2.9. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltségére vonatkozó, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben közölt indokolás mérsékelten („B” minősítés) észszerű és valószerű, megfelel a költséghatékonyság elvének és arányos a gazdaságra és a társadalomra gyakorolt várható hatással.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/240 rendelete (2021. február 10.) a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 1. o.).

- (48) Portugália a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben járulékos költséggel szereplő valamennyi beruházásra és reformra vonatkozóan egyéni költségbecsléseket nyújtott be. A költségek bontása általában részletes és megfelelően alátámasztott. A becslések többnyire hasonló szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzési szerződésekkel való összehasonlításon, hasonló jellegű korábbi beruházásokon vagy piaci konzultációkon alapulnak. A költségbecslések és az igazoló dokumentumok értékelése azt mutatja, hogy a költségek többsége észszerű és valószerű. Ugyanakkor az a tény, hogy az alkalmazott módszertan néha nincs kellően kifejtve, valamint hogy az indoklás és maga a költség közötti összefüggés nem teljesen egyértelmű, kizárja ezen értékelési kritérium „A” minősítését. Végezetül a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltsége megfelel a költséghatékonyság elvének, és arányos a gazdaságra és a társadalomra gyakorolt várható nemzeti hatással.

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

- (49) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének j) pontjával és V. mellékletének 2.10. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben javasolt intézkedések és az e határozatban foglalt további intézkedések megfelelőek („A” minősítés) a korrupció, a csalás és az összeférhetetlenség említett rendelet alapján biztosított források felhasználása során történő megelőzése, feltárása és korrekciója szempontjából, és az intézkedések várhatóan hatékonyan elkerülik az említett rendelet és más uniós programok szerinti kettős finanszírozást. Ez nem érinti az uniós jognak való megfelelés előmozdítására és érvényesítésére szolgáló egyéb instrumentumok és eszközök alkalmazását, többek között a korrupció, a csalás és az összeférhetetlenségek megelőzése, feltárása és korrekciója, valamint az Unió költségvetésének az (EU) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹ összhangban történő védelme tekintetében.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről (HL L 433I., 2020.12.22., 1. o.).

- (50) A helyreállítási és rezilienciaépítési terve szerinti belső kontrollrendszer megbízható folyamatokon és struktúrákon alapul, és egyértelműen meghatározza a belsőkontroll-feladatokat ellátó szereplőket (szerveket/szervezeteket), valamint azok szerep- és felelősségi köreit. A nemzeti irányítást a „*Recuperar Portugal*” munkacsoportban fogják központosítani. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtására decentralizált szinten felelős közintézményekkel, szervezetekkel vagy közvetítőkkel kötnek szerződést. A kontrollrendszer és más vonatkozó intézkedések – többek között a végső kedvezményezettekre vonatkozó adatok gyűjtése és közzététele – megfelelőek.
- (51) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásához, nyomon követéséhez és ellenőrzéséhez Portugália informatikai eszközöket fog igénybe venni. Az informatikai alkalmazásokat a helyreállítási és rezilienciaépítési terv világosan ismerteti. Portugália jelezte, hogy a portugál pénzügyi felügyelet (IGF) még az első kifizetési kérelem – az előfinanszírozást ide nem értve – Bizottsághoz történő benyújtása előtt elvégzi a helyreállítási és rezilienciaépítési terv irányítási és kontrollrendszerének első ellenőrzését.

A helyreállítási és rezilienciaépítési terv koherenciája

- (52) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének k) pontjával és V. mellékletének 2.11. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv nagymértékben („A” minősítés) olyan intézkedéseket tartalmaz a reformok és a közberuházási projektek végrehajtására vonatkozóan, amelyek koherens fellépéseket jelentenek.

- (53) A portugál helyreállítási és rezilienciaépítési terv stratégiai és következetes jövőképet vázol fel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv egészében, és koherenciát mutat az elemek és az egyes intézkedések között. Az egyes elemekhez tartozó reformok és beruházások következetesek, egymást kölcsönösen erősítik, és az elemek között sinergiák és komplementaritások állnak fenn. Egyik elemen belül javasolt intézkedések sem mondanak ellent egymásnak, illetve nem veszélyeztetik egymás eredményességét, és nem tártak fel következetlenségeket vagy ellentmondásokat a különböző elemek között.

Egyenlőség

- (54) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv egy sor olyan intézkedést tartalmaz, amelyek várhatóan hozzájárulnak a nemek közötti egyenlőség és a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség terén jelentkező kihívások kezeléséhez. Ezen intézkedések közé tartoznak a nemek közötti béregyenlőtlenség és a foglalkozási szegregáció leküzdésére irányuló reformok, valamint a STEAM-tanulmányok vonzóvá tétele fiatal nők számára. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv szociálpolitikai intézkedésekkel foglalkozó része tartalmaz egy, a fogyatékossgal élő személyekre vonatkozó nemzeti stratégiát, valamint egy nemzeti szegénységellenes stratégiát.

- (55) Az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikke (4) bekezdésének g) pontjával összhangban biztonsági önértékelést végeztek a konnektivitásra és a digitális képességekre irányuló beruházások tekintetében. Az önértékelés kockázatmátrixot és kockázatsökkentő intézkedéseket tartalmaz. Összesen 18 lehetséges kockázatot azonosítottak, többek között az értékesítőktől való függőséget, a nagy kockázatú beszállítókat, a kiberbiztonsági aggályokat és a kritikus rendszerek zavarait. A mátrix 13 olyan kockázatsökkentő intézkedést határoz meg, amelyeket a lehetséges kockázatok ellensúlyozása érdekében el kell rendelni, ideértve a szolgáltatók általi biztonsági ellenőrzés követelményét, a nagy kockázatúnak tekintett beszállítókra vonatkozó korlátozások alkalmazását, a többszállítós stratégiákat és a kulcsfontosságú funkciókra vonatkozó készenléti rendszereket.

- (56) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv az igazságügy területén határokon átnyúló és több országot átfogó projektekbe történő beruházásokat tartalmaz. Felgyorsítja és fejleszti a bűnügyi nyilvántartási információk interoperabilitását az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszerben (ECRIS), és lehetővé teszi az interoperábilis bírósági határozatok közzétételét és keresését az európai esetjogi azonosító (ECLI) segítségével. Megkönnyíti továbbá az igazságügyi szervek közötti, az e-Codexen alapuló információcserét, és fokozza az együttműködést az Európai Gépjármű- és Vezetői Engedély Információs Rendszer (EUCARIS) és a határokon átnyúló azonosítási erőforrások – mint például az eIDAS – keretében. Más határokon átnyúló és több országot átfogó kezdeményezések a vállalkozások digitalizálására vonatkoznak, 16 digitális innovációs központ olyan egyablakos ügyintézési pontok formájában való létrehozása révén, amelyek segítik a vállalkozásokat az üzleti/termelési folyamatok, termékek vagy szolgáltatások digitális technológiák alkalmazásával történő javításában. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő központok várhatóan közreműködnek majd az európai digitális innovációs központok hálózatában. Más határokon átnyúló együttműködésre is sor kerülhet a hidrogén területén. Portugália együttműködik más uniós tagállamokkal egy, a hidrogénnel kapcsolatos lehetséges, közös európai érdeket szolgáló fontos projekt kidolgozásában. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő, hidrogénnel kapcsolatos projektek várhatóan közvetlenül vagy közvetve hozzájárulnak ehhez a kezdeményezéshez.

- (57) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv széles körű vita, hivatalos nyilvános konzultációk és a kormány tagjainak részvételével tartott tematikus szemináriumok tárgyát képezte. E nyilvános konzultációs folyamattal párhuzamosan a kormány számos konzultációt folytatott az intézményi érdekelt felekkel, például a Gazdasági és Szociális Tanáccsal, a Területi Koordinációs Tanáccsal és az Országos Egészségügyi Tanáccsal. A második nyilvános konzultáció során beérkezett írásbeli észrevételekre reagálva a kormány számos ponton módosította a helyreállítási és rezilienciaépítési tervet, többek között két új elemmel bővítette azt: a 4. elemmel (Kultúra) és a 10. elemmel (Tenger).
- (58) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása érdekében Portugália létrehozott egy nemzeti monitoringbizottságot, amely a szociális partnerek képviselőiből és a civil társadalom kulcsfontosságú szereplőiből áll, amelyek ajánlásokat fogalmazhatnak meg a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtására vonatkozóan. Emellett a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása az átláthatósági portálon keresztül nyilvánosság általi ellenőrzés tárgyát is képezi. A releváns szereplők felelősségvállalásának biztosítása érdekében elengedhetetlen, hogy bevonják az érintett regionális és helyi hatóságokat és érdekelt feleket – köztük a szociális partnereket – a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt beruházások és reformok végrehajtásába.

Pozitív értékelés

- (59) Mivel a Bizottság pozitív értékelést adott a portugál helyreállítási és rezilienciaépítési tervről, és megállapította, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési terv kielégítő módon megfelel az (EU) 2021/241 rendeletben meghatározott értékelési kritériumoknak, az említett rendelet 20. cikkének (2) bekezdésével és V. mellékletével összhangban e határozatnak meg kell határoznia a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásához szükséges reformokat és beruházási terveket, a releváns mérföldköveket, célokat és mutatókat, valamint a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásához az Unió által vissza nem térítendő pénzügyi és hiteltámogatás formájában rendelkezésre bocsátott összeget.

Pénzügyi hozzájárulás

- (60) Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési tervének becsült összköltsége 16 643 679 377 EUR. Mivel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv kielégítő módon megfelel az (EU) 2021/241 rendeletben meghatározott értékelési kritériumoknak, továbbá, mivel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltsége magasabb, mint a Portugália számára rendelkezésre álló maximális pénzügyi hozzájárulás, a Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési tervéhez allokált pénzügyi hozzájárulásnak a Portugália rendelkezésére álló pénzügyi hozzájárulás teljes összegével kell egyenlőnek lennie.

- (61) Az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban a Portugáliára vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás kiszámítását 2022. június 30-ig aktualizálni kell. Ezért az említett rendelet 23. cikkének (1) bekezdésével összhangban Portugália részére rendelkezésre kell bocsátani az említett rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett maximális pénzügyi hozzájárulást meg nem haladó összeget, amely 2022. december 31-ig jogi kötelezettségvállalással terhelhető. Amennyiben a maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása folytán szükséges, a Tanácsnak a Bizottság javaslata alapján indokolatlan késedelem nélkül módosítania kell ezt a határozatot az említett rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban kiszámított aktualizált maximális pénzügyi hozzájárulás beillesztése érdekében.
- (62) Emellett a további reformok és beruházások támogatása érdekében Portugália hitel formájában nyújtott támogatást kért. A Portugália által igényelt hitel összege kevesebb, mint a folyó áron számított 2019. évi bruttó nemzeti jövedelmének 6,8 %-a. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltsége magasabb, mint a Portugália rendelkezésére álló pénzügyi hozzájárulás és a hitel formájában kért támogatás összege.
- (63) A nyújtandó támogatást az (EU, Euratom) 2020/2053 tanácsi határozat¹ 5. cikke alapján a Bizottság által az Unió nevében felvett kölcsönből kell finanszírozni. A támogatást részletekben kell kifizetni, amint Portugália kielégítő módon teljesítette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásához kapcsolódóan azonosított releváns mérföldköveket és célokat.

¹ A Tanács (EU, Euratom) 2020/2053 határozata (2020. december 14.) az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről és a 2014/335/EU, Euratom határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 424., 2020.12.15., 1. o.).

- (64) Portugália a pénzügyi hozzájárulás 13 %-ának és a hitel 13 %-ának előfinanszírozását kérte. Az említett összeget az (EU) 2021/241 rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében előírt megállapodás (a továbbiakban: a finanszírozási megállapodás) és az említett rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében előírt hitelmegállapodás (a továbbiakban: a hitelmegállapodás) hatálybalépéstől függően és azokkal összhangban kell Portugália rendelkezésére bocsátani.
- (65) Ez a határozat nem érinti az uniós forrásoknak az Eszköztől eltérő bármely más uniós program keretében történő odaítélésével kapcsolatos eljárások kimenetelét, sem pedig a belső piac működésének torzulásával kapcsolatos, különösen a Szerződés 107. és 108. cikke alapján lefolytatandó eljárások eredményét. E határozat nem szünteti meg a tagállamokkal szembeni azon követelményt, hogy a Szerződés 108. cikkével összhangban értesítsék a Bizottságot az állami támogatások lehetséges eseteiről,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A helyreállítási és rezilienciaépítési terv értékelésének jóváhagyása

A Tanács jóváhagyja Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési tervének az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének (3) bekezdésében előírt kritériumok alapján történő értékelését. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti reformokat és beruházási projekteket, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv nyomon követésére és végrehajtására vonatkozó intézkedéseket és ütemtervet – beleértve a releváns mérföldköveket és célokat, valamint a hitel folyósításához kapcsolódó további mérföldköveket és célokat, továbbá a tervezett mérföldkövek és célok teljesítéséhez kapcsolódó releváns mutatókat –, valamint a Bizottság számára az alapul szolgáló releváns adatokhoz való teljes körű hozzáférést biztosító szabályokat e határozat melléklete tartalmazza.

2. cikk
Pénzügyi hozzájárulás

- (1) Az Unió vissza nem térítendő támogatás formájában 13 907 294 284 EUR összegű pénzügyi hozzájárulást¹ bocsát Portugália rendelkezésére. 9 758 504 454 EUR összeg áll rendelkezésre a célból, hogy azt 2022. december 31-ig jogi kötelezettségvállalással terheljék. Amennyiben az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésében előírt aktualizálás Portugáliára vonatkozóan 13 907 294 284 EUR összeggel egyenlő vagy annál nagyobb összegű aktualizált maximális pénzügyi hozzájárulást állapít meg, további 4 148 789 829 EUR összeget kell rendelkezésre bocsátani, amely jogi kötelezettségvállalással 2023. január 1-jétől 2023. december 31-ig terhelhető. Amennyiben az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésében előírt aktualizálás Portugáliára vonatkozóan 13 907 294 284 EUR összegnél alacsonyabb összegű aktualizált maximális pénzügyi hozzájárulást állapít meg, az aktualizált maximális pénzügyi hozzájárulás és a 9 758 504 454 EUR összeg különbségét kell rendelkezésre bocsátani, amely az (EU) 2021/241 rendelet 20. cikkének (8) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban jogi kötelezettségvállalással 2023. január 1-jétől 2023. december 31-ig terhelhető.

¹ Ez az összeg az (EU) 2021/241 rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében említett kiadásokból Portugáliára jutó arányos rész levonása utáni pénzügyi allokációnak felel meg, amely az említett rendelet 11. cikkében foglalt módszertannak megfelelően számítanak ki.

- (2) A Bizottság az uniós pénzügyi hozzájárulást e határozat mellékletével összhangban részletekben bocsátja Portugália rendelkezésére. A pénzügyi hozzájárulás 13%-ának megfelelő összeget, azaz 1 807 948 257 EUR-t előfinanszírozási kifizetésként kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást és a részleteket a Bizottság egy vagy több részösszegben folyósíthatja. A részösszegek nagysága a finanszírozási források rendelkezésre állásától függ.
- (3) Az előfinanszírozást a finanszírozási megállapodás hatálybalépésétől függően és azzal összhangban kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást a részletek kifizetéseit terhelő arányos levonással kell elszámolni.
- (4) A részleteknek a finanszírozási megállapodással összhangban történő rendelkezésre bocsátása a rendelkezésre álló finanszírozási forrásoktól és az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkével összhangban hozott bizottsági határozattól függ, amely szerint Portugália kielégítően teljesítette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásával kapcsolatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. Az (1) bekezdésben említett jogi kötelezettségvállalások hatálybalépésétől függően Portugáliának a kifizetésre való jogosultság érdekében a mérföldköveket és célokat legkésőbb 2026. augusztus 31-ig teljesítenie kell.

3. cikk

Hitel formájában nyújtott támogatás

- (1) Az Unió Portugália rendelkezésére bocsát legfeljebb 2 699 000 000 EUR összegű hitelt.
- (2) A Bizottság a hitel formájában nyújtott támogatást e határozat mellékletével összhangban részletekben bocsátja Portugália rendelkezésére. A hitel 13%-ának megfelelő összeget, azaz 350 870 000 EUR-t előfinanszírozási kifizetésként kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást és a részleteket a Bizottság egy vagy több részösszegben folyósíthatja. A részösszegek nagysága a finanszírozási források rendelkezésre állásától függ.
- (3) Az előfinanszírozást a hitelmegállapodás hatálybalépésétől függően és azzal összhangban kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást a részletek kifizetéseit terhelő arányos levonással kell elszámolni.
- (4) A részleteknek a hitelmegállapodással összhangban történő rendelkezésre bocsátása a rendelkezésre álló finanszírozási forrásoktól és az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkével összhangban hozott bizottsági határozattól függ, amely szerint Portugália kielégítően teljesítette a hitelhez kapcsolódó és a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásával kapcsolatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. Portugáliának a kifizetésre való jogosultság érdekében a további, a hitelhez kapcsolódó mérföldköveket és célokat legkésőbb 2026. augusztus 31-ig teljesítenie kell.

4. cikk

Címzett

Ennek a határozatnak a Portugál Köztársaság a címzettje.

Kelt,

a Tanács részéről

az elnök
